

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
(назва інституту, факультету, коледжу)

кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
(назва кафедри, циклової комісії)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 05 » 09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальна геронтологія»

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності

231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня

першого (бакалаврського)

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми

231.00.01 Соціальна робота

231.00.04 Соціальна адвокація

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації

(за наявності)

(назва спеціалізації)

Київ – 2022

Розробники:

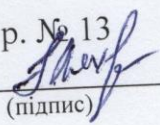
Вадим СУЛІЦЬКИЙ, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини;
Аліна ДУЛЯ, викладач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Інституту людини.

Викладачі:

Вадим СУЛІЦЬКИЙ, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини;
Аліна ДУЛЯ, викладач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Інституту людини.

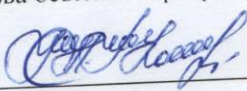
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від 31.08.2021 р. № 13

Завідувач кафедри (Тетяна ЛЯХ)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантами освітніх програм 231.00.01 Соціальна робота та 231.00.04 Соціальна адвокація
(назва освітньої програми)

25.08.2021 р.

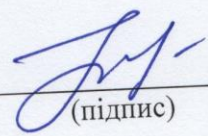
Керівник освітньої програми (Наталія КЛІШЕВИЧ)
(підпис)

25.08.2021 р.

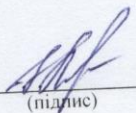
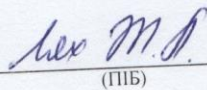
Керівник освітньої програми (Світлана САПІГА)
(підпис)

Робочу програму перевірено

01.09.2020 р.

Заступник директора Інституту людини (Роман ПАВЛЮК)
(підпис)

Пролонговано:

на 20~~22~~/20~~23~~ н. р. (підпис) ((ПІБ)), « 29 » 08 20~~22~~ р., протокол № 15

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____ (ПІБ)), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____ (ПІБ)), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____ (ПІБ)), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	нормативна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	1-2	-
Семестр	2-3	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	56	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є познайомити студентів із біосоціальними аспектами старіння та старості; із соціальними наслідками демографічних процесів, зумовлених старінням населення; із особливостями психосоматичних, матеріально-побутових, законодавчо-правових, соціокультурних та інших проблем людей похилого віку; із дискусійними питаннями та проблемами соціальної політики і пенсійного забезпечення у контексті різних характеристик процесу старіння (вихід на пенсію, розмір пенсій, працевлаштування людей пенсійного віку, житлові питання тощо).

Завдання:

- дослідження наслідків впливу старіння населення на суспільство та індивідів у суспільстві;
- виявлення психосексуальних особливостей старіння;
- установлення впливу старіння на психічне здоров'я людини;
- ознайомлення із визначальними ознаками здорового старіння, включаючи формальні та неформальні системи підтримки, а також структурні фактори;
- виявлення особливостей соціальної роботи з людьми похилого віку в різному оточенні;
- дослідження впливу роботи з людьми похилого віку, а також старіння на загальну практику соціальної роботи; розкриття етичних та суперечливих питань, які виникають у соціального працівника при роботі з людьми похилого віку.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота (ОК 14. ОДФ. 08), після закінчення опанування навчальної дисципліни

«Соціальна геронтологія», студенти набувають загальних і фахових компетенцій:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК 6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота (ОК 14. ОДФ. 08), після закінчення опанування навчальної дисципліни «Соціальна геронтологія», студенти отримують і демонструють програмні результати навчання:

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Соціальна геронтологія як наука							
Тема 1. Соціальна геронтологія: поняття та зміст	10	2	2	-	-	-	6
Тема 2. Історичні основи розвитку соціальної геронтології	10	2	2	-	-	-	6
Тема 3. Основні теорії старіння та їх значення для забезпечення процесу якісної опіки людей похилого віку	10	2	2	2	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	32	6	6	2	-	-	16
Змістовий модуль 2. Загальні проблеми старіння							
Тема 4. Старіння населення як соціально-демографічний процес	12	2	2	2	-	-	6
Тема 5. Проблеми людей похилого віку	12	2	2	2	-	-	6
Модульний контроль	2						
Разом	26	4	4	4	-	-	12
Змістовий модуль 3. Соціальна адаптація осіб похилого віку							
Тема 6. Умови і якість життя людей похилого віку	10	2	2		-	-	6
Тема 7. Проблеми соціалізації та соціально-психологічної адаптації людей похилого віку	14	2	2	4	-	-	6
Модульний контроль	2						
Разом	26	4	4	4	-	-	12
Змістовий модуль 4. Особливості соціальної роботи з особами похилого віку							
Тема 8. Форми та методи роботи з людьми похилого віку	12	2	2	2	-	-	6
Тема 9. Етичні проблеми соціальної роботи з населенням старшого віку	10	2	2		-	-	6
Тема 10. Технологія соціальної роботи з населенням старшого віку	12	2	2	4	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	36	6	6	6	-	-	16
Усього	120	20	20	16	-	-	56

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Соціальна геронтологія як наука

Тема 1. Соціальна геронтологія: поняття і зміст

Лекція 1. Соціальна геронтологія: поняття і зміст.

Визначення поняття «геронтологія», «соціальна геронтологія». Об'єкт, принципи і завдання соціальної геронтології Загальні закономірності та теорії старіння. Традиційні точки зору на причини розвитку старіння. Роль і місце старості в онтогенезі людини.

Основні поняття: геронтологія, соціальна геронтологія, закономірності, теорії старіння.

Семінарське заняття 1. Основи соціальної геронтології

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3, 4

Додаткові: 2, 6, 7

Тема 2. Історичні основи розвитку соціальної геронтології

Лекція 2. Історичні основи розвитку соціальної геронтології.

Історія розвитку геронтології як науки. Етапи історії розвитку соціальної геронтології. Соціальна геронтологія на сучасному етапі свого становлення.

Основні поняття: геронтологія, соціальна геронтологія, етапи розвитку соціальної геронтології.

Семінарське заняття 2. Становлення та розвиток соціальної геронтології.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4

Додаткові: 6,7

Тема 3. Основні теорії старіння та їх значення для забезпечення процесу якісної опіки літніх людей

Лекція 3. Основні теорії старіння та їх значення для забезпечення процесу якісної опіки літніх людей

Види старіння. Сучасні теорії старіння. Теорія неперервності. Теорія стигматизації, суспільного таврування. Теорія обміну. Теорія вікової стратифікації. Феноменологічна теорія. Теорія звільнення. Теорія активності. Теорія компетентності. Проблеми ейджизму. Форми ейджизму.

Основні поняття теми: старіння, теорії старіння, ейджизм.

Семінарське заняття 3. Теорії старіння і старості

Практичне заняття 1. Теоретичні концепції старіння та їх сутність.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 5

Додаткові: 2, 5, 7

Змістовий модуль 2

Загальні проблеми старіння

Тема 4. Старіння населення як соціально-демографічний процес

Лекція 4. Старіння населення як соціально-демографічний процес.

Феномен старіння, вікові межі старості та специфіка літніх контингентів населення. Старіння населення як процес трансформації демографічних структур, його особливості та перспективи в Україні. Соціальні та економічні виклики, зумовлені старінням населення.

Основні поняття: старіння, феномен старіння, процес трансформації.

Семінарське заняття 4. Соціальні проблеми людей похилого віку в Україні.

Практичне заняття 2. Старіння населення та його соціально-економічні наслідки.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 4

Додаткові: 2, 6, 7

Тема 5. Проблеми людей похилого віку

Лекція 5. Проблеми людей похилого віку.

Соціально-психологічні особливості людей похилого віку. Актуальні проблеми осіб похилого віку. Потреби людей похилого віку. Психічне здоров'я людей похилого віку: проблеми діагностики і терапії. Самотність, як проблема людей похилого віку.

Основні поняття: соціально-психологічні особливості, проблеми та потреби людей похилого віку, самотність.

Семінарське заняття 5. Організація медико-соціальної допомоги в геронтології.

Практичне заняття 3. Феномен самотності.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 3, 5

Додаткові: 1, 3, 4

Змістовий модуль 3.

Соціальна адаптація осіб похилого віку

Тема 6. Умови і якість життя людей похилого віку

Лекція 6. Умови і якість життя людей похилого віку.

Визначення сутності та змісту понять «умови» й «якість життя». Віковий підхід до якості життя людей похилого віку. Концепція якості життя. Виміри та оцінка якості життя.

Основні поняття: умови життя, якість життя, концепція, вимір, оцінка.

Семінарське заняття 6. Умови і якість життя людей похилого віку.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4

Додаткові: 2, 6, 7

Тема 7. Проблеми соціалізації та соціально-психологічної адаптації людей похилого віку

Лекція 7. Проблеми соціалізації та соціально-психологічної адаптації людей похилого віку.

Соціальна адаптація людей похилого віку. Вторинна соціалізація людей похилого віку як соціальна проблема. Забезпечення сприятливих умов для позитивної інволюції людей похилого віку. Форми адаптації людей похилого віку до умов нового соціального середовища.

Основні поняття: адаптація, соціальна адаптація, інволюція, вторинна соціалізація.

Семінарське заняття 7. Особливості соціалізації та самореалізації людей похилого віку.

Практичне заняття 4-5. Адаптація людей похилого віку до сучасних соціальних умов.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 4, 5

Додаткові: 6, 7

Змістовий модуль 4.

Особливості соціальної роботи з особами похилого віку

Тема 8. Форми та методи роботи з людьми похилого віку

Лекція 8. Форми та методи роботи з людьми похилого віку.

Форми соціальної роботи з людьми похилого віку. Психодіагностика літніх людей. Принципи діагностики осіб похилого віку. Особливості консультування як виду психосоціальної допомоги літнім людям. Принципи та правила консультування літніх людей. Типи гіперонекії. Тренінг у психосоціальній роботі з людьми похилого віку.

Основні поняття: люди похилого віку, психодіагностика, консультування, тренінг, літні люди.

Семінарське заняття 8. Форми та методи роботи з людьми похилого віку.

Практичне заняття 6. Програми роботи соціальних працівників з людьми похилого віку.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3, 5

Додаткові: 2, 4, 7

Тема 9. Етичні проблеми соціальної роботи з населенням старшого віку

Лекція 9. Етичні проблеми соціальної роботи з населенням старшого віку.

Деонтологія в соціальній роботі з літніми та старими людьми. Проблема психологічної і вікової сумісності соціальних працівників і клієнтів геронтологічного віку. Психологічна підготовка фахівців – соціальних геронтологів для подолання геронтофобії. Етичні підходи до вирішення можливих конфліктів між соціальними працівниками і їх клієнтами літнього та

старечого віку. Критерії підбору кадрів для навчання та роботи за фахом «соціальний геронтолог».

Основні теми: деонтологія, клієнт геронтологічного віку, геронтофобія, соціальний геронтолог.

Семінарське заняття 9. Етичні проблеми соціальної роботи з населенням старшого віку.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 1, 3, 6

Тема 10. Технологія соціальної роботи з населенням старшого віку

Лекція 10. Технологія соціальної роботи з населенням старшого віку.

Технологія соціальної роботи з літніми людьми: соціальна діагностика, соціальна терапія, соціальне консультування, соціальна адаптація, соціальний контроль, соціальна опіка, соціальний патронаж. Модель структури технології соціальної роботи з людьми похилого віку. Соціальна допомога людям похилого віку як один із видів діяльності соціального працівника. Соціальна робота з людьми похилого віку. Напрями та принципи соціальної роботи з літніми та старими людьми.

Основні теми: технологія соціальної роботи, технологія, соціальний патронаж, соціальна опіка, соціальне консультування, соціальна терапія, соціальна адаптація, соціальна діагностика.

Семінарське заняття 10. Система соціальної роботи з людьми похилого віку.

Практичне заняття 7-8. Технологія соціальної роботи з населенням старшого віку.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3, 4

Додаткові: 2, 6, 7

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	2	2	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	2	2	3	3
Робота на семінарському занятті	10	3	30	2	20	2	20	3	30

Робота на практичному заняття	10	1	10	2	20	2	20	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	-	77	-	76	-	76	-	99	
Максимальна кількість балів:	328								
Розрахунок коефіцієнта: Максимально можлива кількість балів: 328. Коефіцієнт: 3,28. Розрахунок балів, отриманих студентом (приведення до відповідності, де максимум – 100), здійснюється за формулою: $X : 3,28 = \text{кількість балів} - \text{рейтинговий показник успішності студента}$ (де X – кількість балів, отриманих студентом протягом вивчення курсу).									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1. Соціальна геронтологія як наука

Самостійна робота 1. Соціальна геронтологія як наука

Скласти таблицю «Історичний розвиток геронтології як науки» (5 балів).

Історичний період	Наукові підходи до вивчення старості (основні положення)	Представники наукових шкіл	Основні наукові праці
-------------------	--	----------------------------	-----------------------

Критерії оцінки:

- завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації, наведені прізвища науковців та їх особистий вклад у розвиток теорії, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки, посилання на праці, в наявності особистісна думка студента – 5 балів.
- завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки – 4 бали.
- завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації – 3 бали.
- завдання виконано, спираючись тільки на матеріали лекції – 2 бали.
- завдання виконано частково – 1 бал.

Змістовий модуль 2. Загальні проблеми старіння

Самостійна робота 2. Загальні проблеми старіння

Представити характеристику особливостей вікової структури населення «літнього віку» та «похилого віку» у таблиці (5 балів).

№ з/п	Основні характеристики структури населення	показники вікової	Особи похилого віку	Особи літнього (старечого) віку

Критерії оцінки:

- завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки, наведені приклади з життя, в наявності особистісна думка студента – 5 балів.
- завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки – 4 бали.
- завдання виконано у повному обсязі з використанням додаткових наукових джерел інформації – 3 бали.
- завдання виконано, спираючись тільки на матеріали лекції – 2 бали.
- завдання виконано частково – 1 бал.

Змістовий модуль 3. Соціальна адаптація осіб похилого віку

Самостійна робота 3. Соціальна адаптація осіб похилого віку

Розробити проект програми соціальної роботи з людьми похилого віку щодо їх реінтеграції у суспільство.

Структура програми: пояснювальна записка, хід реалізації з конкретними заходами; результат, який передбачено отримати після реалізації програми, можливі ризики та способи їх подолання; висновки.

Критерії оцінки:

- завдання виконано у повному обсязі, програма є оригінальною, з використанням додаткових наукових джерел інформації, проведений аналіз, співставлення, зроблені висновки, наведені приклади з життя, в наявності особистісна думка студента – 5 балів.
- завдання виконано у повному обсязі, програма є результатом творчої переробки іншої з використанням наукових джерел інформації, проведений аналіз, зроблений прогноз – 4 бали.
- завдання виконано у повному обсязі з використанням запропонованих джерел інформації – 3 бали.
- завдання виконано, програма розроблена тільки спираючись на матеріали лекції – 2 бали.
- завдання виконано частково програма частково відповідає вимогам – 1 бал.

Змістовий модуль 4. Особливості соціальної роботи з особами похилого віку

Самостійна робота 4. Особливості соціальної роботи з особами похилого віку.

Скласти карту професійних якостей соціального працівника, що працює з людьми похилого віку (5 балів).

Індивідуальні якості	
Професійні якості	
Ризики психоемоційного вигорання	
Ризики професійної деформації	

Критерії оцінки:

- нестандартна, власна, оригінальна, обґрунтована та доведена – 5 балів.
- перероблена вже існуюча, додані оригінальні думки та ідеї – 4 бали.
- наведена вже існуюча точка зору - 3 бали.
- завдання виконано, спираючись тільки на матеріали лекції – 2 бали.
- завдання виконано частково – 1 бал.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля дисципліни. Виконання модульної роботи відбувається в тестовому режимі з використанням роздрукованих завдань. Завдання розподіляються за рівнем складності:

- проста відповідь «так» чи «ні» - 0,5 балів;
- вибір відповіді з 4 та більше варіантів – 1 бал;
- завдання, які потребують знань визначень, або пов'язаних з заповненням таблиць – 1,5 бали;
- творчі завдання – 2 бали.

Загальна кількість питань у одному варіанті розподіляється так:

- питання, що передбачають просту відповідь «так» чи «ні» - $8 \times 0,5$ балів = 4 бали;
- питання, що передбачають вибір відповіді з 4 та більше варіантів – 8×1 бал = 8 балів;
- завдання, які потребують знань визначень, або пов'язаних з заповненням таблиць – $6 \times 1,5$ бали = 9 балів;
- творчі завдання – 2×2 бали = 4 бали.

У залежності від спрямованості модуля (теоретичний або практичний) кількість питань за рівнем складності може змінюватися, але загальна кількість балів у сумі повинна складати 25.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Формою проведення семестрового контролю є залік

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Не передбачено навчальним планом

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Соціальна геронтологія»

К-ть балів за дисципліну	328 балів									
Модулі	Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2		Змістовний модуль 3		Змістовний модуль 4		
Назва модулів	Соціальна геронтологія як наука			Загальні проблеми старіння		Соціальна адаптація осіб похилого віку		Особливості соціальної роботи з особами похилого віку		
Лекції	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми лекцій	Соціальна геронтологія: поняття та зміст	Історичні основи розвитку соціальної геронтології	Основні теорії старіння та їх значення для забезпечення процесу якісної опіки людей похилого віку	Старіння населення як соціально-демографічний процес	Проблеми людей похилого віку	Умови і якість життя людей похилого віку	Проблеми соціалізації та соціально-психологічної адаптації людей похилого віку	Форми та методи роботи з людьми похилого віку	Етичні проблеми соціальної роботи з населенням старшого віку	Технологія соціальної роботи з населенням старшого віку
Семінарські заняття	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів
Теми семінарських занять	Основи соціальної геронтології	Становлення та розвиток соціальної геронтології	Теорії старіння і старості	Соціальні проблеми людей похилого віку в Україні	Організація медико-соціальної допомоги в геронтології	Умови і якість життя людей похилого віку	Особливості соціалізації та самореалізації людей похилого віку.	Форми та методи роботи з людьми похилого віку	Етичні проблеми соціальної роботи з населенням старшого віку	Система соціальної роботи з людьми похилого віку
Практичні заняття	11 балів			11 балів	11 балів	22 бали		11 балів	22 бали	
Теми практичних занять	Теоретичні концепції старіння та їх сутність			Старіння населення та його соціально-економічні наслідки	Феномен самотності	Адаптація людей похилого віку до сучасних соціальних умов		Програми роботи соціальних працівників з людьми похилого віку	Технологія соціальної роботи з населенням старшого віку	
Самостійна робота	5 балів			5 балів		5 балів		5 балів		
Модульний контроль	Модульна контрольна робота 1 25 балів			Модульна контрольна робота 2 25 балів		Модульна контрольна робота 2 25 балів		Модульна контрольна робота 2 25 балів		

Максимально можлива кількість балів: 328.

Коефіцієнт: 3,28. Розрахунок балів, отриманих студентом (приведення до відповідності, де максимум – 100), здійснюється за формулою:

$X : 3, 28 = \text{кількість балів} - \text{рейтинговий показник успішності студента (де } X - \text{кількість балів, отриманих студентом протягом вивчення курсу)}.$

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Дуткевич Т. В. Вікова і педагогічна психологія : навч. посіб. / Т.В. Дуткевич, В.А. Яцюк. Кам'янськ-Подільський : ФО - П Буйнітький О.А., 2020. 208 с.
2. Панцьо Юрій Михайлович. Система соціальної роботи з людьми похилого віку: від реалій до наукових моделей. – Рукопис.
3. Соціальна геронтологія: навчальний посібник / Укл. І.В. Ковальчук. Чернівці, 2021. 264 с
4. Соціальна робота : навч. посіб. : у 2-х ч. / К. М. Левківський, В. Л. Кулініченко, В. Є. Слушаєнко та ін. Київ : НТУУ «КПІ», 2019. Ч. 2. 384 с.

Додаткова:

1. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. 3-тє вид. Київ : Каравела, 2016. 344 с.

9. Додаткові ресурси (за наявності)

1. Ніколенко О. С. Вихід на пенсію як психологічна проблема [Електронний ресурс]. *Психологія і соціологія*. URL : http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2009/Psihologia/45926.doc.htm. Назва з екрану.
2. Робак В. Психосоціальні теорії старіння та їх значення для забезпечення процесу якісної опіки літніх людей [Електронний ресурс]. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. URL : <http://irbis-nbuv.gov.ua>. Назва з екрану.
3. Електронна адреса навчального курсу: URL : <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=21653>